



**GENERALNY INSPEKTOR
OCHRONY DANYCH
OSOBOWYCH**

dr Edyta Bielak-Jomaa

Warszawa, dnia 10 października 2015 r.

**DOLiS/DEC-834/15/92221,92224
dot. [...]**

DECYZJA

Na podstawie art. 104 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2013 r. poz. 267 z późn. zm.) oraz art. 12 pkt 2, art. 22, art. 23 ust. 1 pkt 5 i art. 25 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1182 z późn. zm.), po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego w sprawie skargi Pani B.R., w przedmiocie nieprawidłowości w procesie przetwarzania jej danych osobowych na stronie internetowej [...], której administratorem jest Z. Sp. z o.o.,

odmawiam uwzględnienia wniosku.

Uzasadnienie

Do Biura Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych wpłynęła skarga Pani B.R., zwanej dalej Skarżącą, w przedmiocie nieprawidłowości w procesie przetwarzania jej danych osobowych na stronie internetowej [...], której administratorem jest Z. Sp. z o.o., zwaną dalej Spółką.

W treści swojej skargi Skarżąca podniosła w szczególności, iż cyt.: „ [p]ortal ten przetwarza moje dane osobowe bez podstawy prawnej oraz z naruszeniem obowiązków informacyjnych, o których mowa w Ustawie”. Wobec powyższego Skarżąca wniosła o nakazanie Spółce wypełnienia obowiązku informacyjnego wskazanego w art. 25 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1182 z późn. zm.) oraz usunięcie jej danych osobowych udostępnionych przez Spółkę na stronie internetowej [...].

W toku postępowania przeprowadzonego w niniejszej sprawie Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych ustalił następujący stan faktyczny.

1. Strona [...] jest serwisem internetowym, który umożliwia użytkownikom zamieszczanie informacji, komentarzy i opinii na temat lekarzy i zakładów opieki zdrowotnej.
2. Z regulaminu świadczenia usług drogą elektroniczną przez [...] wynika, iż opinie i informacje o Profesjonalistach [tj. m. in. o Skarżącej] mogą dotyczyć wyłącznie działalności zawodowej Profesjonalisty (§ 4 pkt 2). Opinie i informacje o Profesjonalistach mogą opierać się jedynie na osobistych doświadczeniach Użytkownika. Opinie i informacje nie mogą opierać się na relacjach osób trzecich. Wyjątek stanowi opisywanie leczenia dzieci, osób w podeszłym wieku, osób niezdolnych do samodzielnego wystawienia opinii lub zwierząt (§ 4 pkt 3). Niedozwolone jest wielokrotne zamieszczanie przez jednego Użytkownika opinii dotyczących tego samego zdarzenia medycznego (wizyty, badania, zabiegu itp. - § 4 pkt 4). Niedozwolone jest umieszczanie opinii przez Profesjonalistów na własnych Profilach oraz jakiegokolwiek próby manipulacji opiniami, informacjami i ocenami (§ 4 pkt 6). Niedozwolone jest umieszczanie opinii i komentarzy, które nie są zgodne z prawdą (§ 4 pkt 7). Informacje, opinie i komentarze nie mogą naruszać praw, dóbr osobistych, ani zasad współżycia społecznego. W szczególności niedozwolone jest używanie wyrażen wulgarnych, niecenzuralnych i obraźliwych, stosowanie przezwisk, odnoszenie się do sfery prywatnej i rodzinnej, oskarżanie o popełnienie przestępstwa, wzywanie do stosowania przemocy lub do nienawiści rasowej, wyznaniowej, etnicznej itp. (§ 4 pkt 8).
3. Spółka w złożonych Generalnemu Inspektorowi wyjaśnieniach z dnia [...] sierpnia 2014 r. wskazała, iż cyt.: „(...) dane osobowe Skarżącej przetwarzane są na podstawie art. 23 ust. 1 pkt 5 ustawy o ochronie danych osobowych (...). Celem przetwarzania danych Skarżącej jest informowanie użytkowników Internetu o praktyce Skarżącej i wymiana opinii o tej praktyce. Zakres danych osobowych przetwarzanych przez spółkę Z. Sp. z o.o. to imię i nazwisko Skarżącej, wykonywany zawód oraz adres, gdzie ten zawód jest wykonywany. Dane są przetwarzane w systemie informatycznym w zbiorze >A< (...)”.
4. W powyższych wyjaśnieniach Spółka zaznaczyła również cyt.: „(...) dane są przetwarzane jedynie w sposób polegający na publikacji na portalu [...]. Dane Skarżącej zostały dodane przez anonimowego użytkownika w dniu [...] grudnia 2008 r. (...)”. Ponadto Spółka podkreśliła, iż cyt.: „(...) Spółka spełniła wobec Skarżącej obowiązek informacyjny wynikający z art. 25 UODO poprzez wysłanie informacji wymaganej przez przepisy prawa w formie pisemnej (...)”.
5. W ww. wyjaśnieniach Spółka oświadczyła także cyt.: „(...) Spółka nie otrzymała żądania usunięcia danych od Skarżącej”.
6. W załączeniu do powyższych wyjaśnień Spółka załączyła pismo skierowane do Skarżącej, datowane na [...] sierpnia 2014 r., w którym poinformowała ją, iż jest administratorem jej danych osobowych oraz podała pełną nazwę i adres swojej siedziby, a także wskazała, iż cyt.: „(...) Pani dane osobowe przetwarzane są w celu informowania użytkowników internetu o prowadzonej przez Panią działalności zawodowej oraz ujawniania opinii pacjentów o Pani praktyce. Dane jakie przetwarzamy to imię, nazwisko oraz dane teleadresowe. Spółka pozyskała Pani dane w dniu [...] grudnia 2008 r. od anonimowego użytkownika portalu [...]. Posiada Pani prawo dostępu do treści swoich danych oraz ich poprawiania. [N]a podstawie art. 32 ust. 1 pkt 7 ustawy o ochronie danych osobowych przysługuje Pani prawo wniesienia pisemnego,

umotywowanego żądania zaprzestania przetwarzania Pani danych ze względu na Pani szczególną sytuację, jak również – na podstawie art. 32 ust. 1 pkt 8 ustawy o ochronie danych osobowych ma Pani prawo wniesienia sprzeciwu wobec przetwarzania Pani danych w celach marketingowych lub wobec przekazywania ich innemu administratorowi danych”.

7. W dniu [...] sierpnia 2014 r. do Biura Generalnego Inspektora wpłynęło pismo Skarżącej, w którym poinformowała ona organ, iż dopiero po złożeniu przez nią skargi do GIDOO otrzymała pismo od Spółki, stanowiące wypełnienie obowiązku informacyjnego wskazanego w art. 25 ustawy o ochronie danych osobowych.

Po zapoznaniu się z całością materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie, Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych zważył, co następuje.

Odnosząc się w pierwszej kolejności do zarzutu Skarżącej dotyczącego udostępnienia jej danych osobowych na stronie internetowej [...], wskazać należy, iż ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1182 z późn zm.), zwana dalej ustawą, definiuje przetwarzanie danych jako jakiegokolwiek operacje wykonywane na danych osobowych, takie jak zbieranie, utrwalanie, przechowywanie, opracowywanie, zmienianie, udostępnianie i usuwanie, a zwłaszcza te, które wykonuje się w systemach informatycznych (art. 7 pkt 2). Zgodnie z brzmieniem art. 7 ust. 4 ustawy administratorem danych jest organ, jednostka organizacyjna, podmiot lub osoba, o których mowa w art. 3 ustawy, decydujące o celach i środkach przetwarzania danych. Jak stanowi art. 3 ust. 2 pkt 2 ustawy, administratorami danych są osoby fizyczne i osoby prawne oraz jednostki organizacyjne nie będące osobami prawnymi, jeżeli przetwarzają dane osobowe w związku z działalnością zarobkową, zawodową lub dla realizacji celów statutowych, które mają siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej.

Z regulaminu korzystania z serwisu [...] wynika, iż Z. Sp. z o. o. świadczy usługi drogą elektroniczną na rzecz użytkowników ww. serwisu internetowego, polegające na umożliwieniu użytkownikom serwisu wymiany informacji, komentarzy i opinii na temat lekarzy i zakładów opieki. Jednocześnie z postanowień ww. regulaminu wynika, iż ww. podmiot decyduje o zamieszczeniu na ww. stronie internetowej bądź też usunięciu z niej informacji, komentarzy lub opinii użytkowników. Wobec powyższego uznać należy, iż Spółka jest administratorem danych osobowych Skarżącej, bowiem decyduje o celach i środkach przetwarzania tych danych (art. 7 pkt 5 ustawy).

Ustawa o ochronie danych osobowych określa obowiązki administratora danych, do których należy przetwarzanie danych osobowych z zachowaniem przesłanek określonych w ustawie. Przepisem uprawniającym administratorów danych do przetwarzania zwykłych danych osób fizycznych, w tym ich udostępniania, jest art. 23 ust. 1 ustawy, zgodnie z którym, przetwarzanie danych jest dopuszczalne tylko wtedy, gdy spełniona jest jedna z przesłanek taksatywnie wskazanych w tym przepisie. Stosownie do treści powołanego przepisu, przetwarzanie danych jest dopuszczalne wtedy, gdy: osoba, której dane dotyczą, wyrazi na to zgodę, chyba że chodzi o usunięcie dotyczących jej danych (pkt 1), jest to niezbędne dla zrealizowania uprawnienia lub spełnienia obowiązku wynikającego z przepisu prawa (pkt 2), jest to konieczne do realizacji umowy, gdy osoba, której dane dotyczą, jest jej stroną lub gdy jest to niezbędne do podjęcia działań przed zawarciem umowy na żądanie osoby, której dane dotyczą (pkt 3), jest niezbędne

do wykonania określonych prawem zadań realizowanych dla dobra publicznego (pkt 4), jest to niezbędne dla wypełnienia prawnie usprawiedliwionych celów realizowanych przez administratorów danych albo odbiorców danych, a przetwarzanie nie narusza praw i wolności osoby, której dane dotyczą (pkt 5). Katalog przesłanek wymienionych w art. 23 ww. aktu prawnego, jest zamknięty. Każda z przesłanek legalizujących proces przetwarzania danych osobowych ma charakter autonomiczny i niezależny. Oznacza to, że przesłanki te co do zasady są równoprawne, a wobec tego spełnienie co najmniej jednej z nich stanowi o zgodnym z prawem przetwarzaniu danych osobowych. W konsekwencji zgoda osoby, której dane dotyczą nie jest jedyną podstawą przetwarzania danych osobowych, bowiem proces przetwarzania danych będzie zgodny z ustawą również wówczas, gdy administrator danych wykaże spełnienie innej z wyżej wymienionych przesłanek.

W doktrynie i orzecznictwie podkreśla się, iż cyt.: „(...) termin *usprawiedliwione cele*, o którym mowa w przytoczonym wyżej przepisie art. 23 ust. 1 pkt 5 ustawy, jest zwrotem niedookreślonym i stanowi klauzulę generalną w znaczeniu funkcjonalnym. Daje w szczególności pewnego rodzaju luz decyzyjny, dzięki któremu organ stosujący prawo (GIODO), może przy podejmowaniu decyzji, kierować się ocenami indywidualnymi konkretnej sytuacji, a także pewnymi zasadami postępowania niesformułowanymi w przepisach prawa (...)” (P. Barta, P. Litwiński. Ustawa o ochronie danych osobowych. Komentarz. Warszawa 2009, str. 228).

Klauzula usprawiedliwionego celu powoduje, iż administrator danych, który przy przetwarzaniu danych nie legitymuje się przesłankami wymienionymi w art. 23 ust. 1 pkt 1 – 4 ustawy, może powołać się na tę klauzulę, przy czym niezbędnym jest wykazanie przez niego, iż przetwarzanie danych jest mu niezbędne dla realizacji konkretnego celu i realizacja tego celu (zgodnego z prawem) bez przetworzenia danych będzie niemożliwa. Jak wskazuje się w doktrynie cyt.: „(...) z jednej strony cel przetwarzania danych musi być usprawiedliwiony prowadzoną działalnością administratora lub odbiorcy danych, a z drugiej strony działalność ta nie może być w jakiegokolwiek mierze niezgodna z prawem, zasadami współżycia społecznego czy dobrymi obyczajami (np. zbieranie danych dla szantażu). Nie można wszakże podawać w wątpliwość istnienia usprawiedliwionego celu tylko z tego powodu, iż ma on - w całości lub części - charakter zarobkowy (...)” (J. Barta, P. Fajgielski, R. Markiewicz. Ochrona Danych Osobowych. Komentarz. LEX 2011, Wydanie V). Podkreślić przy tym należy, iż administrator danych uprawniony do przetwarzania danych osobowych na podstawie tego przepisu prawa umocowany jest także do ich udostępniania. Ustawa definiuje bowiem przetwarzanie danych jako jakiegokolwiek operacje wykonywane na danych osobowych, takie jak zbieranie, utrwalanie, przechowywanie, opracowywanie, zmienianie, udostępnianie i usuwanie, a zwłaszcza te, które wykonuje się w systemach informatycznych (art. 7 pkt 2).

Jak wynika z poczynionych przez Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych ustaleń, przedmiotem zarejestrowanej przez Spółkę działalności gospodarczej jest między innymi działalność portali internetowych, przetwarzanie danych, zarządzanie stronami internetowymi (hosting) i podobna działalność.

Wobec tego należy przyjąć, iż opublikowanie przez Spółkę ww. danych osobowych Skarżącej - jako zgodne z przedmiotem działalności gospodarczej Spółki - znajduje swe oparcie w powołanym wyżej art. 23 ust. 1 pkt 5 ustawy. Mając na uwadze, iż ustawa w art. 23 ust. 1 pkt 5 wymaga, aby przetwarzanie danych osobowych przez administratora nie naruszało praw i wolności osoby, której dane dotyczą, wskazać należy, iż w ocenie Generalnego Inspektora w analizowanej sprawie do takiego naruszenia nie doszło. Jak bowiem podkreśla się w doktrynie, ustawodawca z pewnością nie miał na myśli „prawa do ochrony danych osobowych” czy też prawa do decydowania o przetwarzaniu informacji dotyczących danej osoby, gdyż chodzi tu o przesłankę legalizującą wkroczenie w sferę tych praw. Wskazuje się zatem, iż warunkiem dopuszczalności przetwarzania danych na gruncie powołanego przepisu jest to, aby przetwarzanie nie naruszało żadnego z praw czy wolności konstytucyjnych (por. J. Barta, P. Fajgielski, R. Markiewicz. Ochrona Danych Osobowych. Komentarz. Wydanie IV. Zakamycze 2007, str. 471). Przetwarzanie danych osobowych przez administratora nie może zatem naruszać prawa do ochrony prawnej życia prywatnego, rodzinnego, czci i dobrego imienia oraz do decydowania o swoim życiu osobistym (art. 47 Konstytucji). Mając zatem na uwadze, iż dane osobowe Skarżącej udostępniane na ww. stronie internetowej dotyczą wyłącznie życia zawodowego Skarżącej, nie sposób uznać, iż doszło do naruszenia jej prawa do ochrony życia prywatnego, rodzinnego czy też prawa do decydowania o swoim życiu osobistym. Jednocześnie podkreślić należy, iż sama Skarżąca nie wykazała, by przedmiotowe udostępnienie jej danych naruszało jej prawa i wolności, a jedynie domaga się usunięcia jej danych osobowych z ww. strony internetowej.

Ponadto podkreślić należy, iż zawód lekarza uznawany jest za zawód zaufania publicznego, którego wykonywanie jest istotne z punktu widzenia interesu publicznego. Ze względu na specyfikę wykonywanego zawodu lekarz udzielający świadczeń zdrowotnych musi liczyć się z tym, iż jego dane osobowe – w zakresie dotyczącym wykonywanego przez niego zawodu – podlegają słabszej ochronie. Nie ulega bowiem wątpliwości, iż świadczona przez lekarza praca, w szczególności sposób jej wykonywania i uzyskane efekty, podlegają społecznej kontroli. Natomiast serwis internetowy umożliwiający użytkownikom zamieszczanie opinii i komentarzy dotyczących lekarzy jest jednym z narzędzi za pomocą, którego pacjenci mogą wykonywać tę społeczną kontrolę.

Nadto wskazać należy, iż jeżeli w ocenie Skarżącej doszło do naruszenia jej dóbr osobistych, którymi zgodnie z art. 23 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. z 2014 r. poz. 121 z późn. zm.), są w szczególności zdrowie, wolność, cześć, swoboda sumienia, nazwisko lub pseudonim, wizerunek, tajemnica korespondencji, nietykalność mieszkania, twórczość naukowa, artystyczna, wynalazcza i racjonalizatorska, to może on dochodzić swych roszczeń z tego tytułu w drodze powództwa cywilnego wytoczonego przed właściwy miejscowo sąd powszechny.

Odnosząc się natomiast do zarzutu Skarżącej niedopełnienia wobec niej przez Spółkę obowiązku informacyjnego, o którym mowa w art. 25 ust. 1 ustawy, wskazać należy, iż zgodnie z tym przepisem w przypadku zbierania danych osobowych nie od osoby, której one dotyczą, administrator danych jest obowiązany poinformować tę osobę, bezpośrednio po utrwaleniu zebranych danych, o: 1) adresie swojej siedziby i pełnej nazwie, a w przypadku gdy administratorem danych jest osoba fizyczna - o miejscu swojego zamieszkania oraz imieniu i nazwisku; 2) celu i zakresie zbierania danych, a w szczególności o odbiorcach lub kategoriach

odbiorców danych; 3) źródle danych; 4) prawie dostępu do treści swoich danych oraz ich poprawiania; 5) o uprawnieniach wynikających z art. 32 ust. 1 pkt 7 i 8.

Z materiału dowodowego sprawy wynika, iż Spółka skierowała do Skarżącej pismo, w którym wypełniła wobec niej ww. obowiązek informacyjny. Wobec powyższego i w tym zakresie brak jest podstaw do skorzystania przez Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych z art. 18 ust. 1 ustawy, bowiem z uwagi na dopełnienie ww. obowiązku wobec Skarżącej, stan naruszenia przepisów ustawy nie zachodzi. Jednakże, wobec stwierdzenia, iż obowiązek informacyjny nie został spełniony przez Spółkę bezpośrednio po utrwaleniu zebranych danych osobowych Skarżącej, a dopiero po 6 latach od momentu pozyskania jej danych osobowych przez Spółkę, Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych, korzystając z uprawnień przewidzianych w art. 19 ustawy o ochronie danych osobowych, skierował do Prokuratury Rejonowej [...] zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa określonego w art. 54 ustawy, przez osoby odpowiedzialne w Spółce za przetwarzanie danych osobowych.

Mając na uwadze powyższe, Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych rozstrzygnął, jak na wstępie.

Na podstawie art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1182 z późn. zm.) i art. 129 § 2 w zw. z art. 127 § 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2013 r. poz. 267 z późn. zm.), stronie niezadowolonej z niniejszej decyzji przysługuje, w terminie 14 dni od dnia jej doręczenia, prawo złożenia do Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych (na adres: Biuro Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych, ul. Stawki 2, 00 – 193 Warszawa) wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy.